

**Archeologie
West-Friesland**

Jaarverslag 2014

Gemeente Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland,
Medemblik, Opmeer en Stede Broec

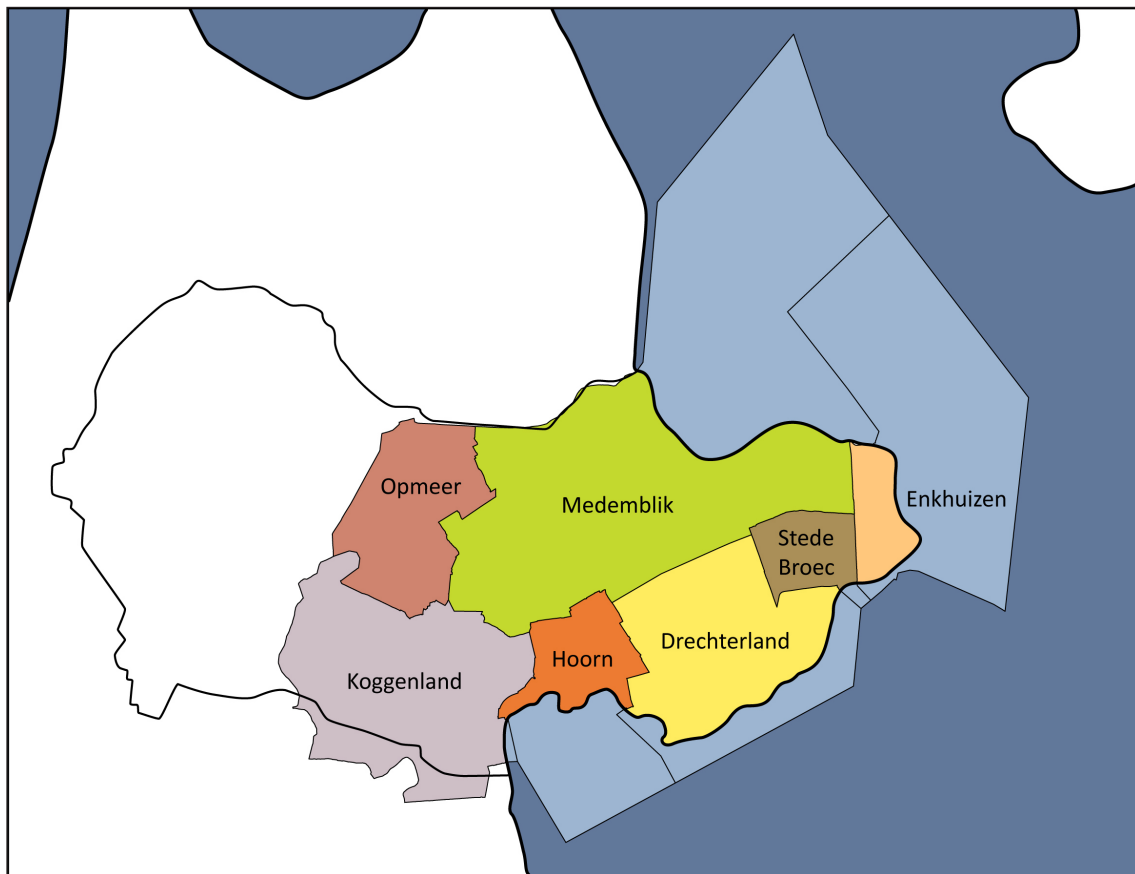
Michiel Bartels & Carla Soonius
Met een bijdrage van
Josje van Leeuwen & Jantien Verduin

Jaarverslag 2014

**Gemeente Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland,
Medemblik, Opmeer en Stede Broec**

Michiel Bartels & Carla Soonius

Met een bijdrage van Josje van Leeuwen & Jantien Verduin

© Archeologie West-Friesland 2015

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, film, fotokopie, digitaal of geautomatiseerd systeem zonder voorafgaande toestemming van de copyrighthouders en de auteur.

De uitgever heeft de inhoud met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Ondanks deze zorgvuldigheid kunnen gegevens zijn veranderd of onjuist zijn weergegeven.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
2. Taak/Missie	7
3. Organisatie en personeel	7
4. Gemeenschappelijke regeling	9
5. Overzicht van Adviezen (tabel 1) en de gewerkte uren (tabel 2)	10
6. Snelheid van de advisering	11
7. Verhuizing naar de De Oude Veiling 35 Zwaag	11
8. Waterbodem	11
9. Behoud in situ	12
10. Versterking in houdelijke kennis	12
11. De Archeologische Waardenkaart Westfriese Gemeenten	15
12. Erfgoedinspectie, Wettelijke taken	15
13. Inventarisatie en beheer collecties particulieren en instellingen	15
14. Schatgraverij	16
15. Brochures Archeologie in West-Friesland	16
16. Publieksbereik	19
17. Grote projecten	20
17.1 N23 - Westfrisiaweg	20
17.2 Hoogwaterbeschermingsplan (HWBP) Hoorn-Edam-Amsterdam	20
18. Samenwerkingsverbanden	21
19. Sponsoring	23
20. Jaarplan 2015	23
20.1 Algemeen	23
20.2 Inhoud	23
20.3 Bedrijfsvoering	24
20.4 Overig	24
Bijlage 1: Lijst van nieuwe Quick Scans en Adviezen over 2014	25
Bijlage 2: Overzicht van gewerkte uren over 2014 (separaat meegezonden)	29
Bijlage 3: Activiteiten Medewerkers Archeologie West-Friesland	30
Bijlage 4: Lijst van verschenen WAR-rapporten	40

1. Inleiding

Het jaar 2014 was een jaar waarin de in de afgelopen periode ingezette zaken werkelijkheid konden worden. Dit gold met name voor de grote projecten op het gebied van advisering. De provinciale weg N23, beter bekend als de Westfriisaweg, loopt door nagenoeg het hele samenwerkingsgebied heen. AWF heeft in opdracht van de Provincie het archeologische deel gestroomlijnd, op de rails gezet en gezorgd dat de archeologie naar behorend werd uitgevoerd. Het is vermoedelijk het laatste echt grootschalige project door het prehistorische hart van ons gebied en herbergt een schatkamer aan gegevens.

Daarnaast is ook uit het project Dijkversterking de bestaande kennis bij AWF toegepast. Waar de dijkversterking tussen Enkhuizen en Hoorn uit de periode 2007-2012 zich kenmerkte door een flinterdunne cultuurhistorische en archeologische voorbereiding, kon nu met veel partners het volgende dijktracé Hoorn-Amsterdam op een ordentelijke erfgoedbrede manier worden ingezet. AWF heeft hier het voortouw in genomen.

Intern zijn processen steeds beter op elkaar afgestemd geraakt. De digitale infrastructuur heeft een grote ontwikkeling ondergaan waardoor meer overzicht ontstond.

Sommige delen van het vakgebied zijn achteruit gegaan. Zo is een verslechtering van het behoud van de historische stolpboerderijen waar te nemen. De negatieve ontwikkeling heeft zich in 2014 versterkt. Dit heeft enerzijds geleid tot meer onderzoek en anderzijds tot minder behoud van deze karakteristieke elementen in het Westfries landschap.

Daarentegen is hierdoor de erfgoedbrede benadering tussen bouwhistorie, lokale geschiedenis, landschap en archeologie meer op de voorgrond gekomen.

De publieksvoorlichting heeft dit jaar extra aandacht gekregen. Maar liefst acht folders werden uitgebracht. De regionale pers heeft veel aandacht besteed aan de archeologie. Tenslotte was de dag van de Westfries Archeologie gehouden in Berkhout een groot succes. Nog niet eerder kon West-Friesland zo breed en inhoudelijk aan het publiek worden gepresenteerd.

Uiteindelijk kan worden gemeld dat een lichte opleving in de bouwproductie is waar te nemen, vooral waar het gaat om kleine en middelgrote projecten. Dit heeft tot meer aanvragen voor advies geleid.

drs. Carla Soonius, regio-archeoloog West-Friesland

drs. Michiel Bartels, gemeentelijk archeoloog van Hoorn

Pieter Meijers, bureauhoofd Erfgoed-VVH, Hoorn

Afb. 1 In april 2014 werd door een bewoner van Hoorn een bijzondere vondst gedaan in een schelpenpad in de Kersenboogerd: een rijk versierd mesheft van tropisch hout uit de 16de eeuw.

2. Taak/Missie

De taak en missie van de Gemeenschappelijke Regeling is onveranderd gebleven. Een toelichting hierover kan in het Jaarverslag 2011 worden gevonden.

3. Organisatie en Personeel

Op 25 april 2014 is namens de Koning vrijwilliger Theo van Meurs gedecoreerd door de burgemeester van Drechterland als Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Theo van Meurs heeft zich in de afgelopen 35 jaar pro deo en onafgebroken ingezet voor zijn interesse; de archeologie. Zijn passie is het cultureel erfgoed, de archeologie van Hoogkarspel, Drechterland en West-Friesland in het algemeen, de metalen voorwerpen uit de bodem en het verhaal hier achter in het bijzonder. Zijn lidmaatschap van de archeologische amateurvereniging Archeologische Werkgemeenschap Nederland afdeling 2, de Stichting Historisch Hoogkarspel-Westwoud en zijn permanente betrokkenheid bij de archeologische dienst in West-Friesland, gaven hem als persoon de inbedding die hij nodig had om zijn interesse goed uit te voeren. Hij deed dit uit een wens om het verleden beter te leren kennen, maar ook voor het algemeen belang van de geschiedenis van zijn woonplaats Hoogkarspel en West-Friesland.

Afb. 2 Vrijwilliger Theo van Meurs met zijn koninklijke onderscheiding, 25 april 2014.

Het ambtelijk kernteam van functionarissen bestond in 2014 uit de senior-archeologen drs. Carla Soonius, drs. Michiel Bartels en drs. Christiaan Schrickx.

De senior veldtechnicus Cees Aay vormde tot 1-11-2014 deel van het kernteam. Op 1-11-2014 is Cees met volledig pre-pensioen gegaan. Hij is opgevolgd door drs. Marlijn Kossen, junior archeoloog en senior veldtechnicus. Zij heeft het volledige pakket taakbeheer onder zich gekregen. Ingrid de Boer heeft inde zomer en het najaar van 2014 vanuit de gemeente werkzaamheden bij de vondstverwerking verricht.

Senior archeoloog drs. Sander Gerritsen, archeologen drs. Dieuwertje Duijn en drs. Jantien Verduin verrichtten het gehele jaar hun taken. Via diverse regelingen hebben veldassistent Aad Weel, all round assistent en bibliothecaris Gerard Kok en ambtelijk ondersteuner Lia van

den Akker het gehele jaar hun werkzaamheden verricht. GIS-CAD medewerker Timo Perger heeft gedetacheerd via RAAP tot 8 augustus 2014 zijn taken uitgevoerd. Hij is op 5 augustus opgevolgd door archeoloog drs. Harmen de Weerd. Harmen de Weerd heeft als taak gekregen het verder innoveren van de digitale infrastructuur (zie paragraaf 20.3). Josje van Leeuwen heeft het hele jaar haar werk voortgezet en is na haar afstuderen aan de Universiteit van Amsterdam op 11 april 2014 junior archeoloog geworden.

Via detachering van de gebruikelijke archeologische uitzendbureaus zijn dit jaar geen functionarissen actief geweest.

Etienne van Paridon uit Grootebroek heeft deze zomer opnieuw voor een lange periode meegegraven en talloze werkzaamheden verricht in het kader van zijn stage.

Vanuit de Saxion Hogeschool te Deventer heeft Jasper Leek op 18 februari 2014 zijn stage succesvol afgerond. Vanuit dezelfde instelling hebben stagiairs Amy van Saane en Jette van der Veen vanaf 17 november tot in 2015 stage gelopen. Zij hebben diverse werkzaamheden verricht waaronder opgraven, vondsverwerking, digitale infrastructuur.

Het vaste team van vrijwilligers is aan het werk gebleven: Ans Vissie en Els Winters voor leer- en textielvondsten, Lies de Sitter voor de botanie, Cees Aay, Jac Sijm en Theo van Meurs voor de maritieme archeologie, Bert Balk, Kees Kiestra en Peter van Oudheusden voor de materiaalrestauratie en veldassistentie. Frank Pennekamp verrichtte zijn gebruikelijke werk met metaaldetectie en all round ondersteuning. Maarten Borst verrichtte op diverse gebieden ondersteuning. Het team van vrijwilligers is dit jaar uitgebreid. Op 6 maart 2014 startte Dolf van Doorm op de materiaalrestauratie, het archivalisch onderzoek met betrekking tot kadastrale gegevens en stolpboerdijen. Leo van den Thillart is in september 2014 als vrijwilliger op de materiaalrestauratie begonnen. Frank Postma is op 6 oktober 2014 gestart als vrijwilliger. Hiervoor voer hij al mee bij het maritiem onderzoek. Daarnaast heeft hij zich toegelegd op de numismatiek.

De werkzaamheden van de vrijwilligers kunnen worden gekenmerkt als inhoudelijk en kennissterk op het eigen terrein. Aangezien alle vrijwilligers, maar ook de stagiairs en bij tijd en wijle de collega's uit de regelingen en door de vaste kern van medewerkers moeten worden begeleid, is nu wel een maximaal aantal bereikt. Vanaf november 2014 is er dan ook een voorlopige stop op het aannemen van vrijwilligers.

Excursie

Vanwege de verhuizing van het werkdepot heeft geen Kerstdiner plaatsgevonden.

De jaarlijkse excursie ging op donderdag 25 september naar Harlingen. Hier werd de werf van het schip van Willem Barentz bezocht. Directeur Gerald De Weerdts hield hier een inleiding en een rondleiding. De collecties van het Harlinger Keramiekmuseum zijn bekeken, er is een stadswandeling gehouden en een bezoek gebracht aan het Zodenhuis te Firdgum. De excursie eindigde in Museum Het Hannemahuis.

Afb. 3 Vrijwilliger Dolf van Doorm en senior archeoloog Sander Gerritsen plaatsen boringen op het terrein Schiedamschen dijk bij Enkhuizen, 3 april 2014.

4. Gemeenschappelijke Regeling

Binnen de GR Archeologie Westfriese Gemeenten zijn geen veranderingen aangebracht. Twee maal, op 8 april in het Gemeentehuis van Medemblik te Wognum en op 16 september 2014 in Hoorn is de Ambtelijke Begeleidingsgroep bijeen geweest. Bij de tweede bijeenkomst is aansluitend een uitleg gegeven over het onderzoek op het Hoornse Hop. De leden van de begeleidingscommissie zijn buitengaats meegenomen om delen van het onderzoeksterrein te kunnen zien.

In Nederland speelt in meerdere gemeenten de discussie over hoe om moet worden gegaan met de archeologie. Sinds de decentralisatie van de rijksbevoegdheden in 2007, zijn de gemeenten belast met de uitvoering van het archeologische beleid. Dit wordt in veel gemeenten op verschillende wijze aangepakt.

Een bruikbaar artikel over de huidige situatie is geschreven door Vonk & Berkvens (2014) waarin diverse werkwijzen worden aangehaald. In het land bestaan door meerdere oorzaken veel negatieve situaties, vooral doordat de archeologie op grote afstand van het gemeentelijk apparaat is gezet, over onvoldoende kennis beschikt, te bureaucratisch is ingestoken of een te beperkt takenpakket bevat. Een positief voorbeeld is Archeologie West-Friesland. Deze organisatie wordt aangehaald als voorbeeld van hoe een archeologisch advies- en uitvoeringsorgaan binnen de Gemeenschappelijke Regeling wel in het ambtelijk apparaat is verweven en beschikt over genoeg kennis en slagvaardigheid om adequaat te opereren. Doelmatigheid, binnen de wettelijke kaders handelen in het belang van de gemeenschap en het slaan van bruggen tussen diverse belanghebbenden als ontwikkelaars, particulieren en politiek wordt als goed voorbeeld genoemd. Ook het publieksbereik wordt geprezen (Vonc & Berkvens 2014, 22).

De Gemeente Zeevang heeft verzocht om gedurende de periode medio juni 2014 tot 31 december 2015 enkele archeologische taken als advies door Archeologie West-Friesland te laten uitvoeren. Dit is deels gerelateerd aan de voorbereidingen van de dijkverzwaring tussen Hoorn en Edam. Op 1 januari 2016 gaat de gemeente Zeevang op in de gemeente Volendam en zullen de taken worden herbezien.

Afb. 4 Op 25 september 2014 werd met het hele Bureau Erfgoed een bezoek gebracht aan Harlingen, Friesland.

5. Overzicht van Adviezen (zie tabel 1) en de gewerkte uren (tabel 2)

De adviezen komen voort uit de binnengekomen informatie via bouwvergunningen, sloopmeldingen, waarnemingen in het veld, verzoeken van adviesbureaus in de ruimtelijke ordening, makelaars, projectontwikkelaars enzovoorts. In 2014 werden 165 nieuwe adviezen gegeven en quick scans vervaardigd. Per binnengekomen zaak kan de aanpak flink verschillen. Soms zijn het omvangrijke en complexe zaken, meestal zijn deze eenvoudig van aard.

Met ongeveer 75 quick scans en andere adviezen uit de periode 2012-2013 is het werk voortgezet, hetgeen heeft geleid tot diverse resultaten. Sommige projecten lopen in de adviesfase erg lang door. Een voorbeeld hiervan is het plan de Eenhoorn te Wognum (Gemeente Medemblik) dat nu al 5 jaar speelt. Ook het bouwplan Wierdijk 31 te Enkhuizen kent een lange dossiergeschiedenis.

In 2011 werden 97 adviezen gemaakt, in 2012 waren het er 131, in 2013 was het aantal 173 en in 2014 165. Dit is ten opzichte van 2013 een lichte daling van 4%. Per gemeente zijn er echter verschillen. De gemeenten Enkhuizen, Koggenland, Opmeer en Stede Broec zijn binnen de gestelde 15% marge gebleven. Minder gewerkte uren van 2013 zijn gecompenseerd met overschrijdingen van 2014 of omgekeerd. De overschrijding bij de Gemeente Medemblik is intern verrekend.

Een punt van zorg blijft de werkvoorraad uit de Gemeente Drechterland. In 2013 was hier een overschrijding waar te nemen, deze lag nog binnen de marge. In 2014 lag de overschrijding boven de marge. Dit lag met name aan de wederom toegenomen quick scans en adviezen.

Afb. 5 De Ambtelijke Begeleidingsgroep Archeologie Westfriese Gemeenten op excursie op het Hoornse Hop, 16 september 2014.

Afb. 6 Op 4 juli 2014 werd het hoekpand dichtbij het nieuwe werkdepot te Zwaag van Archeologie West-Friesland door brand van binnen bijna geheel vernietigd.

Hiervoor is een meerwerk ingediend.

Daarnaast zijn voor private projecten in de Zeevang en Hollands Kroon adviezen gemaakt. Deze vallen buiten de GR en zijn met de desbetreffende veroorzaker afgerekend.

6. Snelheid van de advisering

Hierin zijn in vergelijking met 2013 geen wijzigingen. Wel weten veel meer instanties de weg naar Archeologie West-Friesland te vinden wanneer de plannen nog in een voorstadium verkeren. Dit is een gunstige ontwikkeling.

7. Verhuizing naar De Oude Veiling 35 Zwaag

Vanwege de sloop van De Oude Veiling 69 te Zwaag moest het werkdepot verhuizen. Een onderkomen werd gevonden op De Oude Veiling 35 te Zwaag, in de nabijheid van de oude locatie. Door Cees Aay, Marlijn Kossen en met inzet van vele anderen is dit gelukt. Het bleek veel meer werk dan vooraf begroot. Niettemin was het depot op 31 maart 2014 operationeel. Het geheel werd bijna teniet gedaan door een brand op vrijdag 4 juli op het hoekperceel. Door kordaat optreden van de brandweer werd het vuur onder controle gebracht. Het hoekpand, slechts één loods van De Oude Veiling 35 verwijderd, werd bijna volledig vernietigd. De achterstanden in de vondstverwerking werden gedurende de zomer geheel ingelopen.

8. Waterbodem

Vanaf mei 2014 is het onderzoekschip Hessel Snoek geheel gereviseerd en in de vaart gekomen. De revisie is uitgevoerd door vrijwilligers van AWF.

De GPS en sonar zijn geïnstalleerd. Na een aantal proefvaarten is begonnen met de eerste kilometervakken direct onder het Vissereiland en voor de Schelphoek nabij de stad te onderzoeken. Dit heeft zeer veel gegevens opgeleverd over dijken, scheepswrakken en nog niet nader geïdentificeerde objecten.

9. Behoud in situ

In 2014 is het volgende terrein in situ behouden gebleven:

Opmeer, Middelweg 25 (Gemeente Opmeer). In het noordoostelijke kwadrant van het kruispunt Middelweg – A. C. de Graafweg stond tot de zomer van 2014 een imposante stolpboerderij met zespalige vierkantstructuur. Omdat de voormalige bewoners lang geleden waren vertrokken, was de stolp enigszins verwaarloosd. Bouwhistorisch was deze echter nog zeer gaaf te noemen. Onder deze stolp werden vele oudere fases verwacht. Omdat de stolp geen beschermde status had, is deze gesloopt. Na overleg tussen de eigenaar van het terrein Scholtens Projecten uit Wognum, de Gemeente Opmeer en AWF, is het archeologische deel ongeschonden in de bodem bewaard gebleven. Het zal in de toekomst onder een parkeerterrein terecht komen, waardoor het behoud in situ zonder verder archeologisch onderzoek wordt gehandhaafd.

10. Versterking inhoudelijke kennis

Ook dit jaar zijn inhoudelijke projecten, veelal pro deo uitgevoerd, ter hand genomen. De looptijd van deze projecten varieert.

Binnenstad Medemblik

Studente Josje van Leeuwen (AAC, Universiteit van Amsterdam) heeft op 11 april 2014 haar scriptie 'Medemblik, een centrum in de periferie' gepresenteerd. Door de Universiteit van Amsterdam is deze met een 9 beoordeeld.

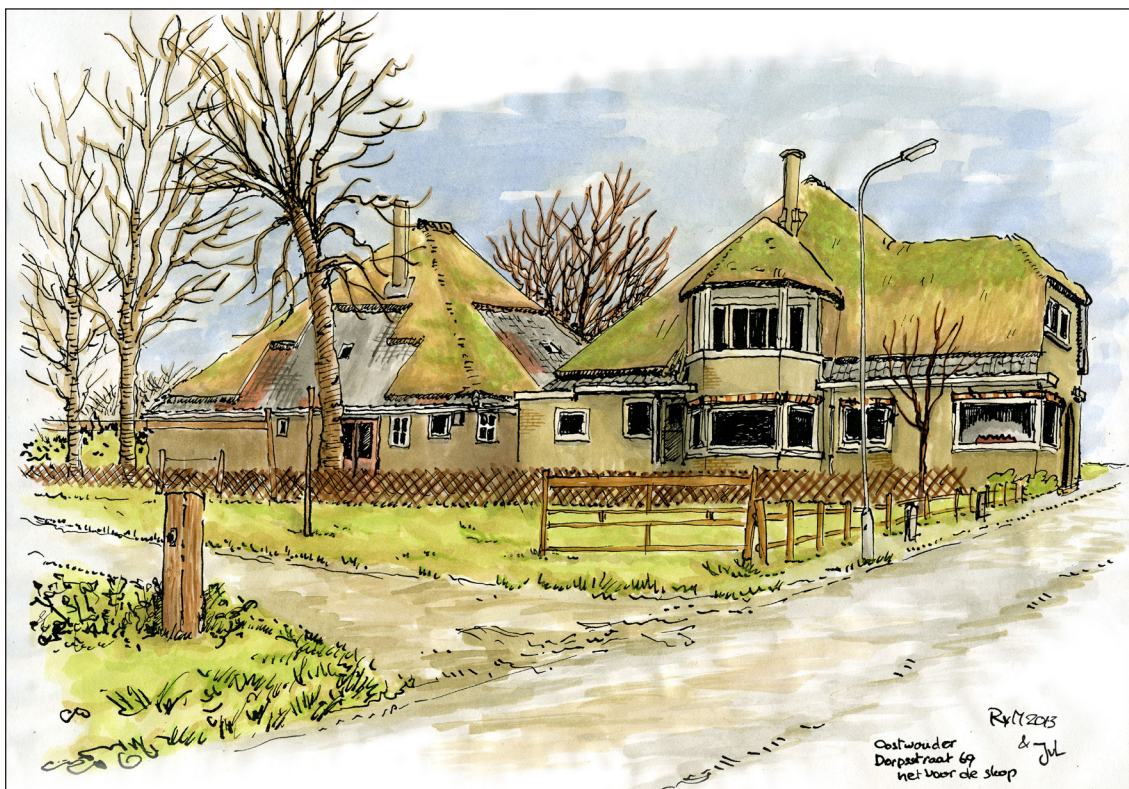
Hiermee is het project vroegmiddeleeuws Medemblik, voor zover het de eerste ronde in het uitwerken en analyseren van de achterstallige opgravingen betreft, beëindigd.

Stolpenproject

De uitvoering van het Stolpenproject bleef tot september 2014 in volle gang. Vele stolpen zijn geïnventariseerd, vele jaarringmonsters zijn genomen. De dataset van gesloopte stolpen neemt flink toe. Problematisch is dat dit werk in pro deo vorm moet worden verricht omdat binnen de

Afb. 7 Het team van Bureau Erfgoed op de volledig gerenoveerde Hessel Snoek in de haven van Hoorn, 16 mei 2014.

Afb. 8 In 2014 is de bijzondere dubbele stolp met vroeg 20ste-eeuwse aanpassingen aan de Oostwouder Dorpsstraat 69 in Oostwoud gesloopt. Tekening Ron van Marle.

Afb. 9 Tijdens het onderzoek naast de N239 werden de resten van het oude kerkhof van het middeleeuwse verdrinken dorp Almersdorp onderzocht.

Afb. 10 Tijdens het onderzoek aan de Koepoortsweg 1 in Hoorn is een groot aantal proenen gevonden die werden gebruikt bij de productie van tinglazuuraardewerk.

Monumentenwet bouwhistorisch onderzoek niet is verankerd. Voor de wetenschappelijke inbedding van het multidisciplinaire onderzoek, de uitwerking en de rapportage ontbreken nu de kaders en de middelen. Partners voor een pilot onderzoek werden gevonden in de gemeenten Texel, Heiloo en Waterland. Het gezamenlijk ingediende onderzoeksplan, alhoewel dit geheel binnen de beleidsdoelen past, is door de Provincie Noord-Holland op onduidelijke gronden afgewezen. Hierdoor is alle activiteit in het kader van dit project in september 2014 tot nader order stopgezet.

Hoornse Buitenkloosters

Christiaan Schrickx heeft als archeoloog en historicus zijn manuscript 'Bethlehem in de Bangert, een historische en archeologische studie naar de ontwikkeling van een vrouwenklooster onder de Orde van het Heilig Kuis in het buitengebied van Hoorn (1475-1572)' bij de promotiecommissie ingeleverd. Het manuscript is geaccepteerd. Zijn promotiedatum is 19 mei 2015.

Majolica & Faience in Friesland en Nederland

Op verzoek van Dr. Ir. Pieter J. Tichelaar, oud directeur van de gelijknamige

Afb. 11 Medewerker Aad Weel op zoek naar metaalvondsten tijdens het onderzoek in en achter de oude Blokkerpanden aan het Breed 22-24 in Hoorn, april 2014.

keramiekfabriek uit Makkum, is medewerking verleend aan zijn onderzoek van tinglazuuraardewerk uit West-Friesland.

Hij heeft daartoe in 2014 twee maal de dienst bezocht en vele voorwerpen gefotografeerd. Daarbij heeft hij zich toegelegd op het productieafval van de stort in Enkhuizen en de zojuist ontdekte productie aan de Koepoortsweg 1 te Hoorn.

11. De Archeologische Waardenkaart Westfriesse Gemeenten

Stand van zaken:

Zoals bekend is de Rijks-database Archis voor het gebied van de samenwerking slecht bruikbaar omdat allereerst veel ruis in de bestanden zit en ten tweede veel van de bestaande gegevens nooit bij Archis terecht is gekomen. Deze gegevens zijn over de afgelopen jaren grotendeels aangeleverd maar door bezuinigingen en andere prioriteiten bij de RCE niet of nog niet verwerkt. Daardoor is Archis geen bruikbaar instrument gebleken voor een goede advisering, laat staan het maken van waardenkaarten in het gebied van de samenwerking.

Afb. 12 In privécollecties werden soms bijzondere vondsten ontdekt, zoals deze Arabische munt (dirhem) van Harun al Rashid uit de periode 786-809, gevonden in Twisk.

Ter voorbereiding op het maken van de nieuwe waardenkaarten van Medemblik, Drechterland en Stede Broec zijn veel achterstanden weggewerkt. Deze noodzakelijke voorfasen werden in 2013 al gemeld. Het betrof vooral de bovengenoemde vondstmeldingen. Vondstmeldingen vormen een van de ankers van de waardenkaart. Omdat vondsten van de afgelopen 60 jaar nogal divers zijn opgeborgen en gearchiveerd, was het een veeleisende taak om zo veel mogelijk terug te vinden en uniform te administreren. Daarnaast is door inventarisatie van particuliere en andere collecties gepoogd onbekende meldingen boven water te krijgen, hetgeen slechts ten dele is gelukt.

Voor de **Gemeente Medemblik** is in 2014 veel werk verzet ter voorbereiding van de definitieve waardenkaart voor de hele gemeente.

Voor de waardenkaart van de **Gemeente Drechterland** is in het voortraject veel werk verzet met betrekking tot de grote achterstand bij vondstmeldingen.

De conceptkaart van de **Gemeente Stede Broec** is gereed en wordt ter beoordeling aan de gemeente voorgelegd.

Het uiteindelijke doel; een bruikbare digitale kaart met interactieve openbare en semi-openbare informatie voor overheid en burgers, komt langzaam maar zeker dichterbij. De verbeterde technische infrastructuur en geo-informatie maakt dit doel steeds haalbaarder.

12. Erfgoedinspectie, Wettelijke taken

De erfgoedinspectie heeft dit jaar geen inspecties uitgevoerd.

13. Inventarisatie en beheer collecties particulieren en instellingen

In het kader van de inventarisatie van particuliere collecties is getracht verschillende (voormalige) amateurarcheologen te benaderen. De successen hierin wisselden sterk. Bij een amateurarcheoloog uit Zwaagdijk zijn verschillende vondsten gedocumenteerd, al liep

de medewerking wisselend. Een deel van de privécollectie, vooral bestaande uit laatmiddeleeuws aardewerk, is geschonken aan Archeologie West-Friesland. Tijdens een bezoek aan één van de percelen waar de amateurarcheoloog had opgegraven, zijn door de bewoners enkele versierde wandtegels aan Archeologie West-Friesland geschonken die men in het verleden op het perceel had gevonden.

Een tweede amateurarcheoloog die enkele malen is bezocht, is woonachtig in Bergen-NH. Deze amateur heeft tientallen jaren hobbymatig met een metaaldetector door grote delen van Noord-Holland gelopen, waaronder de omgeving van Medemblik en Twisk. Alle vondsten in de collectie die afkomstig waren uit West-Friesland zijn geïnventariseerd en gefotografeerd. Verschillende andere particulieren zijn benaderd, waarbij in sommige gevallen geen interesse was in een inventarisatie en bij andere nog geen nadere afspraken zijn gemaakt.

De collectie majolica-afval uit Enkhuizen, destijds opgegraven door de Archeologische Werkgroep Enkhuizen is

Afb. 13 Archeoloog Harmen de Weerd vindt een complete laatmiddeleeuwse steengoedkruik tijdens het onderzoek op het Schootsveld in Enkhuizen, 19 november 2014.

Afb. 14 De onthulling van plaquette 'De Wereld Komt Thuis', waarop de geschiedenis van de Paktuinen in Enkhuizen wordt beschreven, 23 september 2014. V.l.n.r. Guido Scholtens, Michiel Bartels, de bewoner van het hoekpand en wethouder Klaas Kok.

door Jan Willem Loots geschonken. Deze collectie zal in de toekomst worden uitgewerkt.

In juli 2014 is door een amateurarcheoloog het vondstmateriaal afkomstig van de Dorpsstraat 65 in Zwaag (Hoorn vondstmeldingsnummer 1651) aan AWF geschonken. Op het perceel, waar nog steeds een duidelijke terp zichtbaar is, staat ook nu nog een stolpboerderij. Het vondstmateriaal is afkomstig uit een gedempte sloot die ten westen en ten noorden van de stolp liep. Naast materiaal uit de Nieuwe Tijd kwamen grote hoeveelheden scherven kogelpot aardewerk, Pingsdorfaardewerk en fragmenten steengoed uit de Late Middeleeuwen tevoorschijn. De 8 kratten met vondstmateriaal zijn nu aan de gemeente geschonken.

Naar aanleiding van de bezoeken aan privécollecties van particulieren werd in 2014 besloten ook te inventariseren in hoeverre (documentatie van) vondsten uit West-Friesland in het Museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam aanwezig waren. Van verschillende particulieren was vernomen dat zij in het verleden vondstmateriaal uit Westfriese bodem aan het museum hadden verkocht. Samen met de conservator Pre-industriële Vormgeving, mw. drs. Alexandra van Dongen, is de collectie nagelopen. Hierbij is zowel digitaal als analoog naar vondsten en documentatie gezocht. Tijdens een bezoek aan het depot is het vondstmateriaal waar nog geen (modern) beeldmateriaal van bestond op de foto gezet. Van enkele objecten was het op dit moment niet mogelijk deze terug te vinden. De aankoop van bodemvondsten ging lange tijd direct via de heer Van Beuningen zelf. De documentatie hierover werd niet altijd even secuur bijgehouden. Hierdoor zijn waarschijnlijk verschillende vondsten na verloop van tijd weer verruild of verkocht, zonder dat hier documentatie van in het museum aanwezig is. Bovendien verkeren verschillende vondsten nog bij de familie Van Beuningen in privé bezit, waardoor deze niet nader konden worden onderzocht. Alhoewel deze vondsten dus tijdens de inventarisatie niet fysiek zijn bestudeerd, zijn soms wel oude foto's of documentatie van dit materiaal in het museum aanwezig. Dit maakt het mogelijk de bodemvondsten later alsnog te identificeren, wanneer zij ergens anders opduiken.

14. Schatgraverij

In 2014 heeft er nauwelijks schatgraverij te land plaatsgevonden in de Westfriese gemeenten. Een punt van zorg is de zogenaamde 'kruikenduikerij' op het Hoornse Hop. Hiervan komen wel meldingen binnen, maar deze zijn niet concreet genoeg om verder actie te ondernemen. Bovendien liggen deze meldingen vaak buiten het gebied van de samenwerking.

Een actie om op 16 augustus in de slotgracht van kasteel Radboud (Rijksmonument) en de haven van Medemblik te gaan magneetvissen in het kader van een erfgoedmanifestatie is op verzoek gewijzigd in meer passende activiteiten.

15. Brochures Archeologie in West-Friesland

In 2014 zijn in samenwerking met VIND Magazine Hoorn totaal acht brochures verschenen. De serie 9-12 in januari en de serie 13-16 in oktober 2014. De tweede set

Afb. 15 Burgemeester Posthumus krijgt uitleg van fysisch antropoloog Constance van der Linde van Tot op het Bot over het menselijk skelet, Dag van de Westfriese Archeologie, 25 oktober 2014.

Afb. 16 Tijdens de Dag van de Westfrieze Archeologie werd de door de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed uitgebrachte Steentijdkalender gepresenteerd. Liesbeth Theunissen van de RCE met de rondleiders van de mini-expositie van Cees de Steentijdman in het Westfries Museum, 25 oktober 2014.

Afb. 17 Dorothee Olthof van PRAE-Leiden geeft uitleg over de Late Steentijd tijdens de Steentijdcaravaan in Opmeer, 30 oktober 2014.

is gepresenteerd op de Contactavond en De Dag van de Westfrieze Archeologie. Voor de titel van de brochures zie: Publicaties. De brochures zijn in 1200 stuks full colour gedrukt en vinden zowel in West-Friesland, Nederland als het buitenland gretig aftrek. Ook zijn zij digitaal beschikbaar via de website.

16. Publieksbereik

Dit jaar is meegewerkt aan de Open Monumentendag van Hoorn. Op 13 september werd het werkdepot te Zwaag opengesteld voor publiek. In het depot waren vondsten te zien die aansloten bij het thema van 2014: 'Op Reis'. Het werkdepot vormde de eerste halte in een rit van historische bussen door Blokker en Zwaag.

Op 23 september is door Scholtens Projecten in samenwerking met AWF, Welwonen en Vereniging Oud Enkhuizen een fraaie plaquette 'De Wereld Komt Thuis' onthuld. Dit naar aanleiding van de opgravingen en de hieruit voortvloeiende ontdekkingen aan de Paktuinen te Enkhuizen. De zwarte hardstenen plaquette is ingemetseld aan de kopse gevel van het complex aan het Waaigat. Op de plaquette is de kaart van Johannes Blaeu te zien met daarbij vondsten, schepen en een bondig verhaal over de functie van de Paktuinen in de Gouden Eeuw.

Door bezuinigingen bij de Westfrieze Bibliotheken is het programma Het Opgegraven Potje komen te vervallen. Ondanks de pro deo uitvoering bleek het niet meer mogelijk voor de bibliotheken om dit voor de bovenbouw van de basisschool, de groepen 7-8 te realiseren. Deze maatregel betekent een verschraving van het culturele aanbod voor een van de belangrijke doelgroepen. Bij AWF ontbreekt de capaciteit om dit zelfstandig te blijven uitvoeren. Een alternatief is nog niet gevonden.

Op vrijdag 24 oktober is in de kerk van Berkhout de Contactavond Westfrieze Archeologie gehouden. Hierbij waren ongeveer 150 personen aanwezig uit het bedrijfsleven, de politiek en de archeologie. Vier brochures zijn hier uitgereikt en een ieder kon kennis nemen van de resultaten van het afgelopen jaar. Omdat de dag hierna de eerste Dag van de Westfrieze Archeologie werd gehouden, kon breder en diepgaander dan voorheen worden uitpakkt.

Op zaterdag 25 oktober werd de bovengenoemde dag gehouden. Het idee om breder uit te pakken werd geboren na de Contactavond van 2013 in Aartswoud. De investering in tijd en aandacht aan de contactavond was eigenlijk dermate dat het dezelfde moeite leek om niet alleen voor genodigden maar ook voor het algemene publiek Open Huis te houden. Dit is in Berkhout dan ook op deze wijze ingezet. De burgemeester van Koggenland de heer R. Posthumus heeft de dag geopend. Omdat in januari 2015 het Provinciaal Archeologisch Museum 'Huis van Hilde' zou worden geopend, is in samenwerking met de Provincie Noord-Holland deze dag breed ingezet. Velen namen aan de archeologie-markt deel waaronder de studenten van de Archeologie Opleiding Saxion te Deventer, Archol BV van de Leidse Universiteit voor het project langs de N23, Tot op het Bot, VIND magazine en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Daarnaast waren alle specialismen die AWF in huis heeft vertegenwoordigd. Gedurende de dag werden korte presentaties gehouden. Voor de kinderen was een speciale opgraving gemaakt waar zij met gele happertjes vondsten konden zoeken. De happertjes zijn verloot. Alle bezoekers kregen een steentijdkalender en een set nieuwe brochures.

De dag was, mede door de inzet van al het personeel en alle vrijwilligers, met meer dan 500 bezoekers een groot succes en voor herhaling vatbaar.

Afb. 18 Een metalen insigne met daarop een zwaan afgebeeld, gevonden tijdens de opgraving aan de Drechterlandsedijk 8-10 in Ursem, gemeente Koggenland.

Afb. 19 In augustus 2014 werden tijdens een archeologische begeleiding in de haven van Medemblik palen aangetroffen die waren bestimmerd met paalwormspijkers.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft de Steentijdkalender uitgebracht. Hierin is een verbeelding van de Late Steentijd in West-Friesland te zien. De kalender vindt veel aftrek. Met de Cultuur Compagnie Alkmaar is meegewerkt aan de opzet van een archeologische fietstocht door West-Friesland. Daarnaast is footage aangeleverd voor filmpjes voor het Huis van Hilde.

Op 30 oktober deed de Steentijdkaravaan de Gemeente Opmeer aan. De karavaan heeft drie basisscholen bezocht en eindigde bij het Rundveemuseum te Aartswoud. Bij de basisscholen liet PRAE-Leiden, een re-enactmentgroep, alle leerlingen per groep op vrolijke wijze kennismaken met de late steentijd. Zij kregen prehistorische hapjes als snoepjes gedroogde vruchten te eten en koekjes gemaakt van prehistorisch emmer-graai. Ze kregen uitleg over diverse voorwerpen en levensgewoonten uit de Steentijd. Alle kinderen kregen een Steentijdkalender.

17. Grote projecten

Op dit moment speelt in oostelijk West-Friesland een aantal gemeente-overstijgende infrastructurele projecten waarbij archeologie een van de condities is.

17.1 N23 - Westfrisiaweg. AWF voert namens de Provincie Noord Holland (Afdeling Beheer en Uitvoering) directie over de archeologie van het project. In 2014 is de hoofdaannemer bekend geworden (Heijmans). Het archeologisch onderzoek is als stelpost opgenomen in het grote contract. Vanaf begin november 2014 zijn de archeologische bedrijven ADC-Archeoprojecten en Archol gestart met de opgravingen, die vooruitlopend aan de feitelijke wegwerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd. Naar verwachting zijn de opgravingen medio 2015 afgerond. De uitwerking zal daarna plaatsvinden.

17.2 Hoogwaterbeschermingsplan (HWBP) Hoorn-Edam-Amsterdam. In opdracht van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) HWBP is een analyse gemaakt van de procesdocumenten ten behoeve van de cultuurhistorische en archeologische effecten zoals geproduceerd door de firma's Vestigia en Arcadis. Alhoewel de bedoelingen goed waren, bleek de informatie veelal onbruikbaar voor het doel; de cultuurhistorische effecten van de dijkversterking.

De vraag om voor het maken van een gedegen terrestrisch en maritiem Archeologisch

Bureauonderzoek (ABO) werd gedaan aan het samenwerkingsverband Bureau Erfgoed Hoorn en Bureau Monumentenzorg en Archeologie van de Gemeente Amsterdam. Deze twee partners hebben samen met Geertje Korf Ruimtelijk Advies, de Gemeente Waterland en Periplus Archeomare deze taak opgepakt. In augustus 2014 is het belangrijkste product voor de Milieueffectrapportage (MER) aan HHNK-HWBP aangeleverd, getiteld 'Een spiegel van water, dijk en land'. Het tweede deel, de 'Kaderstelling' ten behoeve van de programma's van eisen en uitvoer van de ingrepen, zal in 2015 volgen. Het is succesvol gebleken om de zaken erfgoedbreed aan te pakken.

18. Samenwerkingsverbanden

De Rijksdienst Cultureel Erfgoed

Vanuit de evaluatie van de WAMZ (Wet op de Archeologische MonumentenZorg) is het project 'Topsites' opgestart door de RCE. Binnen het gebied valt het Archeologische Rijksmonument

Afb. 20 Tijdens het project Burgwal 30 in Enkhuizen werd een akker uit de Bronstijd aangetroffen, 19 november 2014.

Eendenkooi te Zwaagdijk-Oost (Gemeente Medemblik) in de scope van dit project. Tevens is het Archeologische Rijksmonument Aartswoud opgenomen. Resultaten zijn nog niet gedeeld. De **Universiteit van Leiden**, NWO-project Farmers of The Coast. In september 2014 is een Brainstormmiddag geweest, waarbij de vier promovendi hun eerste resultaten deelden met de oude onderzoekers en archeologen die momenteel direct betrokken zijn bij het Bronstijd-onderzoek in West-Friesland. De nadruk tijdens deze brainstorm lag op het prehistorische landschap.

Met het project **Benedenwindse Contact Archeologie** (Dr. Andrej Antzac) is overleg geweest over het onderzoek naar de Hoornse zoutpannen op het Venezolaanse eiland La Tortuga. Het overleg heeft behalve een kennismaking nog weinig opgeleverd.

Het **Convent van Gemeentelijk Archeologen** is al ruim 30 jaar de overkoepelende organisatie van Gemeente- en regio archeologen. Dit is geen beroepsclub maar een ambtelijk

overlegorgaan waar de zwaardere thematiek op wet- en regelgeving wordt besproken. Tevens adviseert deze organisatie de Vereniging Nederlandse Gemeenten en is vertegenwoordigd in talloze andere belangenorganisaties en lobby's. De samenwerkende Westfriesse Gemeenten zijn automatisch aangesloten bij het CGA en betalen hun jaarlijkse bijdrage. www.gemeente-archeologen.nl. Het CGA vergadert 2-3 maal per jaar. Vanuit Hoorn of West-Friesland is altijd 1 afgevaardigde aanwezig als lid.

Een ander project dat uit de evaluatie van de WAMZ is voortgekomen betreft het project 'Archeologie voor Gemeenten'. Vanuit het CGA zit de regio-archeoloog in de projectgroep-plus van de RCE.

Urban Diaspora

Mw. Dr. Jette Linde (Universiteit Aarhus, DK) heeft

Afb. 21 Deze bijzondere poorttegel werd gevonden tijdens het onderzoek Kerkebuurt 190 in Berkhout, gemeente Koggenland.

Afb. 22 Tijdens het onderzoek aan de Drechterlandsedijk 8-10 in Ursem, gemeente Koggenland, komt uit het profiel een bijna compleet Siegburg-kannetje, mei-juni 2014.

op 11 november de dienst bezocht in het kader van de voorbereiding van het onderzoeksproject The Urban Diaspora, de neerslag van de Nederlandse aanwezigheid in Denemarken in de Gouden Eeuw. Gezien de vele intensieve betrekkingen tussen Denemarken en West-Friesland is zij veel op het spoor gekomen. In 2015 zal een tegenbezoek worden gebracht.

19. Sponsoring

Het SOJA Congres voor jonge archeologen is door Archeologie West-Friesland met € 100,- gesponsord. Het congres werd gehouden op 28 maart aan de Universiteit van Amsterdam. Onze medewerker Josje van Leeuwen hield daar een voordracht.

20. Jaarplan 2015

20.1 Algemeen

1. Het uitvoeren van het projectplan 'Zee' waaruit een archeologische waardenkaart voor de waterbodem van de gemeente Hoorn en Koggenland zal voortkomen. Daartoe het opzetten van een maritieme verkenningseenheid met uitrusting. Het scheppen van de digitale en maritieme infrastructuur voor het maken van deze kaart. Project is gestart en duurt in elk geval tot en met 2015;

2. Het verder uitvoeren van de in 2011 ingezette werk aan de archeologische beleidskaart van de Westfrieze Gemeenten. Prioriteit ligt in 2015 bij Drechterland en Medemblik. Dit deel van het voornemen is uitsluitend haalbaar bij voldoende externe opdrachten. De stap naar het online beschikbaar hebben van deze kaart, zoals verwoord in het projectplan van 2011, is nu nog niet haalbaar omdat er voor alsnog te weinig data in de kaart aanwezig is. Opzet van GIS-module inhoud en GIS module beleid/projecten naar Rotterdams model (BOOR);

3. Het uitvoeren van een pilot binnen de regionale samenwerking op het gebied van landschap, bouwhistorie en monumentenzorg (advies & uitvoering). Dit vindt plaats in het kader van de bestuurlijke wens om de VTH taken te bundelen binnen de zeven Westfrieze gemeenten;

4. Het inventariseren en publiceren van de vondsten van derden uit museale en privécollecties. Een gestructureerde aanpak is in 2013 en 2014 lastig gebleken. Daarom zal in 2015 vooral worden gekeken naar de kwaliteit van het vondstmateriaal en de bereidwilligheid van de eigenaren om dit te laten documenten dan wel af te staan of in bruikleen te geven;

5. Het verlenen van archeologische diensten aan de Gemeente Zeevang (fusiegemeente per 1-1-2016 met Edam-Volendam). Dit vooral in het kader van de dijkversterking Hoorn-Edam;

6. Publieksvoorlichting naar het Westfrieze in erfgoed geïnteresseerde publiek brengen van incidentele basis tot structurele basis. Omgevingsonderzoek doen naar behoeften en mogelijkheden;

20.2 Inhoud

1. Het directievoeren over de archeologische werkzaamheden aan de Westfrisiaweg in opdracht van de Provincie Noord-Holland (projectbureau N23 Westfrisiaweg);

2. De werken aan de Westfrieze Omringdijk/Waterlandse Zeedijk tussen Hoorn-Edam-Amsterdam binnen erfgoed-archeologie voorbereiden. Dit in samenwerking met het HHNK en Bureau Monumenten en Archeologie van de Gemeente Amsterdam;

3. Het laten financieren van het erfgoed-brede onderzoek naar Westfrieze stolpboerderijen met de nadruk op de dendrochronologie en de koppeling tussen bouwwerk en archeologie. Dit is samenwerking met de Provincie Noord-Holland, de Boerderijstichting en andere partners.

Het interne 'stolpenplan' is gereed en heeft nu uitvoering. Verzoek is in juli 2014 ingediend. Wacht op goedkeuring najaar 2014 met uitvoering in 2015;

4. Het maken van een eindrapport/publieksboek over de Zuiderdijk/Westfriese Omringdijk;

5. Het uitwerken en beschrijven van de Hoornse buitenkloosters Bethlehem en Nieuwlicht met als doel een publicatie in 2015;

20.3 Bedrijfsvoering

1. Depotbeheer

Het digitaal gaan beheren, automatiseren en ontsluiten van het Hoornse depot voor Bodemvondsten en het tussendepot voor de zes samenwerkende gemeentes;

2. Dataopslag en - bereikbaarheid

Het aanzienlijk verbeteren van de digitale infrastructuur van de archeologische gegevens. De jarenlange nijpende tekorten voor digitale opslagcapaciteit bij de Gemeente Hoorn leiden nu tot een steeds minder beheersbare opslag van belangrijke data en versnippering van de gegevens;

20.4 Overig

1. Het ontwerpen, inrichten en communiceren van een archeologische expositie over de prehistorie, middeleeuwen en nieuwe tijd in Oostwoud-Midwoud, in het voormalige gemeentehuis in Midwoud. Dit in samenwerking met de HV Midwoud-Oostwoud.

Afb. 23 Archeologe Jantien Verduin geeft uitleg tijdens de Dag van de Westfriese Archeologie, 25 oktober 2014.

Bijlage 1

Lijst van nieuwe Quick Scans en Adviezen over 2014

14100	Enkhuizen	Enkhuizen	advies
14101	Enkhuizen	Enkhuizen	advies
14102	Koggenland	Obdam	QS
14103	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14104	Drechterland	Venhuizen	advies
14105	Hoorn	Hoorn	QS
14106	Koggenland	Berkhout	QS
14107	Hoorn	Hoorn	QS
14108	Medemblik	Wognum	QS
14109	Medemblik	ZW-Oost WFO	QS
14110	Koggenland	Vondstmeldingen gemeente Koggenland	
14111	Koggenland	Hensbroek	
14112	Hoorn	Hoorn	
14113	Stede Broec	Lutjebroek	QS
14114	Stede Broec	Grootebroek	QS
14115	Opmeer	De Weere	QS
14116	Opmeer	Spanbroek	QS
14117	Medemblik	Andijk	advies
14118	Hoorn	Hoorn	advies
14119	Medemblik	Oostwoud	QS
14120	Enkhuizen	Westeinde	advies
14121	Medemblik	Onderdijk	QS
14122	Koggenland	Berkhout	QS
14123	Enkhuizen	Westeiende	QS
14124	Hoorn	Zwaag	QS
14125	Hoorn	Zwaag	QS
14126	Enkhuizen	Enkhuizen	advies
14127	Opmeer	De Weere	advies
14128	Opmeer	Inspraak LTO-Noord BP Landelijk gebied	advies
14129	Medemblik	Kromme Leek	QS
14130	Medemblik	Midwoud	QS
14131	Drechterland	Hoogkarspel	QS
14132	Opmeer	Spanbroek	advies
14133	Drechterland	Venhuizen	QS
14134	Medemblik	Andijk	QS
14135	Medemblik	Wervershoof	QS
14136	Diversen	Zeevang	advies
14137	Medemblik	Midwoud	advies
14138	Diversen	Zeevang	advies
14139	Diversen	Zeevang	advies
14140	Enkhuizen	Enkhuizen	advies
14141	Medemblik	Andijk	
14142	Opmeer	Spanbroek	QS
14143	Medemblik	Andijk	QS

14144	Medemblik	Andijk	QS
14145	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14146	Drechterland	Wijdenes	QS
14147	Hoorn	Hoorn	advies
14148	Koggenland	Avenhorn	QS
14149	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14150	Medemblik	Andijk	QS
14151	Medemblik	Zwaagdijk-Oost	QS
14152	Medemblik	Zwaagdijk-Oost	advies
14153	Stede Broec	Lutjebroek	QS
14154	Medemblik	Horn 6	QS
14155	Stede Broec	Bovenkarspel	QS
14156	Koggenland	Avenhorn	QS
14157	koggenland	Hensbroek	QS
14158	Hoorn	Hoorn	QS
14159	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14160	Medemblik	Medemblik-Stad	advies
14161	Medemblik	Onderdijk	QS
14162	Medemblik	Onderdijk	advies
14163	Medemblik	Medemblik	QS
14164	Medemblik	Oostwoud	QS
14165	Opmeer	Aartswoud	QS
14166	Hoorn	Zwaag	QS
14167	Stede Broec	Bovenkarspel	QS
14168	Medemblik	Zwaagdijk-Oost	QS
14169	Medemblik	Vooroever	advies
14170	Hoorn	Zwaag	QS
14171	Medemblik	Sijbekarspel	QS
14172	Drechterland	Schellinkhout	QS
14173	Medemblik	Andijk	QS
14174	Medemblik	BP's Dorpskernen en Buitengebied	advies
14175	Medemblik	Andijk	advies
14176	Medemblik	BP Overspoor-Oost Fase II	advies
14177	Hoorn	Blokker	advies
14178	Hoorn	persleiding Blokmergouw	advies
14179	Drechterland	Hoogkarspel	advies
14180	Hoorn	Hoorn	QS
14181	Hoorn	Hoorn	QS
14182	Enkhuizen	Enkhuizen	advies
14183	Medemblik	Twisk	
14184	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14185	Drechterland	Venhuizen	QS
14186	Drechterland	Venhuizen	QS
14187	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14188	Medemblik	Twisk	QS
14189	Medemblik	Andijk	

14190	Koggenland	Ursem	QS
14191	Drechterland	Hoogkarspel	QS
14192	Drechterland	Hem	QS
14193	Drechterland	Hoogkarspel	QS
14194	Hoorn	Hoorn	vrijstelling
14195	Medemblik	Wervershoof	QS
14196	Medemblik	Oostwoud	QS
14197	Hoorn	150 kV leiding Liandon	advies RO
14198	Koggenland	De Goorn	QS
14199	Opmeer	Hoogwoud	QS
14200	Medemblik	Zwaagdijk-Oost	QS
14201	Medemblik	Wervershoof	QS
14202	Koggenland	150 kV leiding Liandon	advies RO
14203	Medemblik	Opperdoes	advies
14204	Enkhuizen	maritiem	advies
14205	Hoorn	Hoorn	QS
14206	Medemblik	Nibbixwoud	QS
14207	Medemblik	Wervershoof	QS
14208	Hoorn	Open Monumentendag 2014	
14209	Hoorn	Hoorn	QS
14210	Koggenland	Scharwoude	QS
14211	Koggenland	Berkhout	QS
14212	Medemblik	Medemblik-stad	advies
14213	Medemblik	Medemblik	advies
14214	Zeevang	Middelie	advies
14215	Koggenland	Obdam	QS
14216	Stede Broec	Bovenkarspel	QS
14217	Drechterland	Oosterblokker	QS
14218	Hoorn	Hoorn	QS
14219	Koggenland	Berkhout	QS
14220	Koggenland	Oudendijk	QS
14221	Opmeer	De Weere	QS of advies
14222	Koggenland	Avenhorn	advies
14223	Medemblik	Opperdoes	QS
14224	Enkhuizen	Haling 1	advies
14225	Medemblik	Opperdoes	advies
14226	Diversen	Dag van de Westfriese archeologie	
14227	Stede Broec	Lutjebroek	advies
14228	Hoorn	Zwaag	advies
14229	Enkhuizen	Enkhuizen	advies
14230	Opmeer	Spanbroek	advies
14231	Hollands Kroon	Winkel	ABO
14232	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14233	Drechterland	Hoogkarspel	preadvies
14234	Koggenland	Bobeldijk	QS

14235	Koggenland	Ursem	QS
14236	Medemblik	Zwaagdijk-Oost	advies
14237	Medemblik	Opperdoes	QS
14238	Enkhuizen	Schepenwijk	advies
14239	Medemblik	Medemblik	advies
14240	Medemblik	Kabelverbinding tussen Westwoud en station ECW	QS
14241	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14242	Medemblik	Medemblik-stad	QS
14243	Medemblik	Abbekerkerk	QS
14244	Medemblik	Medemblik-stad	QS
14245	Medemblik	Nibbixwoud	QS
14246	Medemblik	Zwaagdijk	QS
14247	Medemblik	Wognum	QS
14248	Koggenland	Berkhout	QS
14249	Hoorn	Hoorn	QS
14250	Opmeer	De Weere	QS
14251	Drechterland	Venhuizen	advies
14252	Stede Broec	Grootebroek	QS
14253	Hoorn	Hoorn	QS
14254	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14255	Opmeer	Hoogwoud	QS
14256	Zeevang	Beets	advies
14257	Hoorn	Hoorn	QS
14258	Koggenland	Spierdijk	advies
14259	Enkhuizen	Enkhuizen	QS
14260	Stede Broec	Grootebroek	QS
14261	Drechterland	Wijdenes	QS
14262	Drechterland	Venhuizen	QS
14263	Drechterland	Westwoud	QS
14264	Medemblik	Abbekerkerk	QS
14265	Koggenland	Berkhout	QS

Afb. 24 Een zilveren sterling uit Dordrecht, 1266-1296, gevonden tijdens de opgraving aan de Kerkebuurt 190 in Berkhout, gemeente Koggenland.

Bijlage 2

Het overzicht van gewerkte uren over 2014 wordt separaat meegezonden.

Afb. 25 De inpandige opgraving van de stolpboerderij Dorpsstraat 210 in Zwaag in volle gang, augustus 2014.

Bijlage 3

Activiteiten Medewerkers Archeologie West Friesland

A. Commissies en overleggen

Michiel Bartels

Lid van de Commissie Geschiedschrijving van het Westfries Genootschap, Vice-voorzitter
Stichting Archeologie West-Friesland, Voorzitter
Lid van de commissie KNA Waterbodems

Carla Soonius

Stichting Archeologie West-Friesland, Penningmeester
Commissielid 'Archeologie voor Gemeenten' namens het Convent van Gemeentearcheologen

Christiaan Schrickx

Redactie kwartaalblad Vereniging Oud Hoorn

B. Publieksactiviteiten

Michiel Bartels

19 april, Opening tentoonstelling van de 'Badmeestercollectie', archeologische voorwerpen van de bodem van de Zuiderzee bij Medemblik. Oude Stadhuis Medemblik

23 april, Informatieavond over boezemgemaal Schardam met HHNK. La Mere d'Anne, Oudendijk.

25 april, Huldiging Theo van Meurs, Venhuizen

2-3 juli, Voorlichtingsavond Hoornse Strand, HHNK & Gemeente Hoorn, Parkschouwburg Hoorn.

23 september, Productie en onthulling historisch – archeologische plaquette Paktuinen, Enkhuizen 'De Wereld komt thuis', in samenwerking met Vereniging Oud Enkhuizen, Scholtens Groep en Welwonen.

Marlijn Kossen

13 september, Open Monumentendag, archeologisch depot in Zwaag

24-25 oktober, Avond en Dag van de West-Friese Archeologie, kerk van Berkhout

Jantien Verduin

13 september, Open Monumentendag, archeologisch depot in Zwaag

24-25 oktober, Avond en Dag van de West-Friese Archeologie, kerk van Berkhout

Dieuwertje Duijn

13 september, Open Monumentendag, archeologisch depot in Zwaag

24-25 oktober, Avond en Dag van de West-Friese Archeologie, kerk van Berkhout

Afb. 26 Fysisch-anthropoloog Constance van der Linde van Tot op het Bot geeft uitleg aan de leerlingen van de brugklas van de OSG in Hoorn over het menselijk skelet, 16 mei 2014.

Carla Soonius

18 maart, Archeologie voor gemeenten, Alkmaar: contactmiddag georganiseerd door RCE.

13 september, Open Monumentendag, archeologisch depot in Zwaag

24 september, College geven over Archeologie en Ruimtelijke ordening (Hogeschool InHolland Haarlem, in collegecyclus over provinciale plannen: propedeuse Bouwmanagement en Vastgoed)

24-25 oktober, Avond en Dag van de West-Friese Archeologie, kerk van Berkhout

30 oktober, Steentijdkaravaan door gemeente Opmeer voor de Steentijdkalener

Josje van Leeuwen

13 september, Open Monumentendag, archeologisch depot in Zwaag

24-25 oktober, Avond en Dag van de West-Friese Archeologie, kerk van Berkhout

Christiaan Schrickx

juli-september 2014, Tentoonstelling vondsten Paktuinen, Stadsgevangenis Enkhuizen

13 september, Open Monumentendag, archeologisch depot in Zwaag

24-25 oktober, Tentoonstelling vondsten Paktuinen, Avond en Dag van de West-Friese Archeologie, kerk van Berkhout

Sander Gerritsen

13 september, Open Monumentendag, archeologisch depot in Zwaag

24-25 oktober, Avond en Dag van de West-Friese Archeologie, kerk van Berkhout

Cees Aay

7 juni, Dag van de Historische Reddingsboten te Hoorn, deelname MS Hessel Snoek

C. Congresbezoek en overige werk-gerelateerde activiteiten

Michiel Bartels

21 februari, bezoek aan de gemeente Texel

10 maart, werkbezoek aan AWN-Zaansteek, Zandijk

14 maart, Amsterdam, Kroonvoordracht Maritieme Archeologie KNAW Amsterdam

19-20 juni, Presentatie Festschrift Prof. Dr. Manfred Gläser, Gemeentelijke Archeologische Dienst Lübeck - Duitsland

14 september, Bezoek aan de Open Monumentendag in Broekerhaven

12-14 november, Werkbezoek aan Niedersächsisches Institut für Küstenforschung in Wilhelmshaven-D in het kader van het archeologisch onderzoek naar zeedijken

20-21 november, Nationaal Archeologie Congres De Reuvensdagen te Den Haag

22 december, begrafenisplechtigheid Prof. Dr. Willem J. Willems, Amersfoort

Dieuwertje Duijn

30 oktober, NOaA-dag RCE stadsarcheologie (Amersfoort), thema: combinatie bouwhistorie en archeologie

Marlijn Kossen

15-16 mei, BNA Contactdagen, Universiteit Leiden

Carla Soonius

22 januari, Cultureel Erfgoed en Omgevingswet, Amersfoort, Bijeenkomst Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

23 januari, Utrecht, 9 april, Apeldoorn, 27 november, Amsterdam, Algemene ledenvergadering Convent van Gemeentelijk Archeologen (CGA)

25 januari, Steentijddag, Leiden

Afb. 27 Tijdens het onderzoek aan de Koepoortsweg 1 in Hoorn werden fragmenten van nog ongebakken tegels aangetroffen, april 2014.

27 januari, 18 maart, 26 mei, 11 juni en 27 oktober, Amersfoort, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Bijeenkomsten Archeologie voor Gemeenten

21 februari, bezoek aan de gemeente Texel

24 februari, Amersfoort, Bijeenkomst RCE over de nieuwe Erfgoedwet

14 maart, Amsterdam, Kroonvoordracht KNAW Amsterdam

25 maart, Haarlem, Overleg Huis van Hilde

27 maart, Zuidermeer, Opening Waterberging Westerveer, HHNK

3 april, Twisk, Bezoek aan proefboortoren

14 april, Odyssee symposium RMO Leiden (o.a. steentijdonderzoek West-Friesland)

15 mei, Amersfoort, NOaA-lezingen Enkelgrafcultuur West-Friesland/ Kop van Noord-Holland

21 mei, Oostwoud. Bijeenkomst Duurzame stolpen

18 juni, Den Haag, Ministerie van OCW, Voorlichting Erfgoedwet

25 juni, Amersfoort, Bijeenkomst gemeenschappelijk landbouwbeleid en Cultuurhistorie

2 september, Brainstorm Landschap West-Friesland, Universiteit Leiden

18-19 september, Congres Brugge-B, North Sea Area Archaeology and Issues of Identity. A tribute to Yann Hollevoet

17 oktober, Metaaltijdendag, RCE Amersfoort

Afb. 28 Archeologe Dieuwertje Duijn overhandigt het archeologisch rapport over het onderzoek aan de stulp Binnenwijzend 100 aan de eigenaren familie De Greeuw, 8 december 2014.

20-21 november, Nationaal Archeologie Congres De Reuvensdagen te Den Haag.
Josje van Leeuwen

20 maart, lezing "Aardewerk uit Leiderdorp", Universiteit van Amsterdam
19 april, opening stadhuis en tentoonstelling Oudheidkundige Vereniging Medenblik, Medemblik

28 oktober 2014, NOaA lezing: "Mens, klimaat en landschap tussen 300-1000 n.Chr."

Sander Gerritsen

17 januari, Tweede West-Friesland Oud & Nieuw dag: discussiedag georganiseerd door onderzoeksgroep van 'Farmers of the Coast' van de Universiteit Leiden

30 oktober, NOaA-dag RCE stadsarcheologie (Amersfoort), thema: combinatie bouwhistorie en archeologie

Christiaan Schrickx

15-16 mei, BNA Contactdagen, Universiteit Leiden

30 oktober, NOaA-dag RCE stadsarcheologie (Amersfoort), thema: combinatie bouwhistorie en archeologie

Jantien Verduin

15-16 mei, BNA Contactdagen, Universiteit Leiden

12 december, Romeinensymposium, VU Amsterdam

D. Publicaties (uitgezonderd WAR-rapporten)

Michiel Bartels

Bartels, M. H. & B. van Sprew, 2014. *Een spiegel van water, dijk en land. Archeologisch bureauonderzoek ten behoeve van de milieueffectrapportage (M. E. R.) van de dijkversterking Hoorn-Amsterdam* (= Westfrieze Archeologische Rapporten 69).

Bartels, M. H. 2014 Zier- oder Prunkglutstülpfen aus Enkhuizen und West-Friesland (Niederlande). Ein Spiegel der Gesellschaft im "Goldenen Jahrhundert", in: A. Falk, U. Müller & M. Schneider (Hrsg.), *Lübeck und der Hanseeraum, Beiträge zu Archäologie und Kulturgeschichte*, Festschrift für Manfred Gläser, 235-244. Lübeck.

Bartels, M. H., 2014. Twee borden van zeldzaam Deens slibversierd aardewerk uit Husum (D.) in Bovenkarspel (NL), 1570-1590. In: Jaarboek Oud Stede Broec 2013, 126-127.

Bartels, M. H. 2014. Portugese pracht uit de Westfrieze Gouden Eeuw, in: *Archeologie in West-Friesland* 12.

Dieuwertje Duijn

Duijn, D.M., 2014: Een Westfrieze stolpboerderij uit de Gouden Eeuw. Archeologisch onderzoek naar een stolpboerderij uit de 17de eeuw aan de Bangert in Zwaag, *Archeologie in West-Friesland* 10.

Duijn, D.M. & C. Schrickx, 2014: Enkhuizen in de 16de eeuw. De opkomst van een havenstad in een wereldwijd handelsnetwerk. Een keramisch overzicht, in: *Assembled Articles* 5, 29-48.

Duijn, D.M., 2014: 'Een pakhuys, het zijn koornsolders', in: *Steevast* 2014, 54-64.

Afb. 29 Senior archeoloog Christiaan Schrickx en vrijwilliger Kees Kiestra onderzoeken een middeleeuwse slootvulling, Bagijnhof Medemblik, juni 2014.

Gerritsen, S. & D.M. Duijn, 2014: Archeologische kroniek over 2013: Westeinde 107, in: *Steevast 2014*, 87-89.

Duijn, D.M., 2014: Enkhuizen. Drommedaris, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 43-45.

Duijn, D.M., 2014: Enkhuizen. Oosterhavenstraat, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 46.

Duijn, D.M. & S. Gerritsen, 2014: Medemblik. Oostwoud, Dorpsstraat 69, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 79-80.

Duijn D.M., C. Schrickx & S. Gerritsen, 2014: Middeleeuwse huizen aan de Appelhaven, in *Oud-Hoorn* nr. 3, 122-124.

Sander Gerritsen

Gerritsen, S., 2014: Briefrapport: Waarneming Bovenkarspel Hoofdstraat 217a, Stede Broec.

Gerritsen, S., 2014: Stede Broec- Bovenkarspel. Hoofdstraat 23-29, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 93-94.

Gerritsen, S., 2014: Stede Broec- Bovenkarspel. Hoofdstraat 123, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 94-95.

Gerritsen, S., 2014: Stede Broec- Bovenkarspel. Hoofdstraat 217a, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 95-96.

Gerritsen, S., 2014: Enkhuizen. Westeinde 62, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 54.

Gerritsen, S., 2014: Enkhuizen. Westeinde 107, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 55-57.

Gerritsen, S., 2014: Drechterland – Hoogkarspel. Streekweg 269-275, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 37-40.

Gerritsen, S., 2014: Medemblik. Almersdorperweg, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 77-78.

Gerritsen, S., 2014: Medemblik – Oostwoud. Oostwouder Dorpsstraat 69, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 79-80.

Gerritsen, S., 2014: Medemblik – Wervershoof. Zijdwijk 27, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 81.

Gerritsen, S., 2014: Opmeer – Spanbroek. Spanbroekerweg 120, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 87-88.

Gerritsen, S. & D.M. Duijn, 2014: Archeologische kroniek over 2013: Westeinde 107, in: *Steevast 2014*, 87-89.

Duijn D.M., C. Schrickx & S. Gerritsen, 2014: Middeleeuwse huizen aan de Appelhaven, in *Oud-Hoorn* nr. 3, 122-124.

Gerritsen, S. & D. Duijn, 2014: Archeologisch onderzoek aan de Oostwouder Dorpsstraat 69. in *Jaarboek HVMO 2013*, 65-68.

Gerritsen, S., 2014: Archeologisch onderzoek in Bovenkarspel, in: *Vrienden van de Stolp Nieuwsbrief* nr. 77, 6-9.

Christiaan Schrickx

Schrickx, C., 2014: Een voorname wijk tussen Paktuinen en Nieuwe Haven. De opgraving van koopmanshuizen, pakhuizen en de gebouwen van de West-Indische Compagnie aan de Paktuinen in Enkhuizen, *Archeologie in West-Friesland* 16.

Duijn, D.M. & C. Schrickx, 2014: Enkhuizen in de 16de eeuw. De opkomst van een havenstad in een wereldwijd handelsnetwerk. Een keramisch overzicht, in: *Assembled Articles 5*, 29-48.

Afb. 30 Klein benen mesheft in de vorm van een man met hoed, 17de eeuw, gevonden tijdens het onderzoek op het Breed 22-24 in Hoorn.

Schrickx, C., 2014: Archeologische kroniek over het jaar 2013. Opgraving Paktuinen, in: *Steevast 2014. Jaaruitgave van de Vereniging Oud Enkhuizen*, 85-87.

Schrickx, C., 2014: Enkhuizen. Paktuinen, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 47-53.

Schrickx, C., 2014: Hoorn. Stenen Hoofd, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 73-74.

Schrickx, C., 2014: Zwaag, Dorpsstraat 178, in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2013*, 76.

Duijn D.M., C. Schrickx & S. Gerritsen, 2014: Middeleeuwse huizen aan de Appelhaven, in *Oud-Hoorn* nr. 3, 122-124.

E. Cursussen

Marlijn Kossen

Cursus DANS Easy, 30 juni 2014, Den Haag

VCA Vol, 3 juli 2014, Veiligheid4all, Zwaag

Online cursus: Veilig werken langs de weg, 15 oktober 2014

BHV herhaling, 29 september, Hoorn

Jantien Verduin

Cursus DANS Easy, 30 juni 2014, Den Haag

Dieuwertje Duijn

VCA Vol, 3 juli 2014, Veiligheid4all, Zwaag

Sander Gerritsen

VCA Vol, 3 juli 2014, Veiligheid4all, Zwaag

Christiaan Schrickx

VCA Vol, 3 juli 2014, Veiligheid4all, Zwaag

F. Lezingen

Michiel Bartels

15 januari, Katholieke Ouderenbond, Het Octaaf, Hoorn. Gezonken als een baksteen

18 januari, Nieuwe Kerk Amsterdam, MING-expositie, Kraak & Smaak, de archeologie van het Chinese porselein

5 februari, Provincie Noord Holland, Provinciehuis Haarlem, prelude Huis van Hilde: de archeologie van het Hoornse Hop

8 februari, Gemeente Stede Broec, Bovenkarspel, raadsfracties; Archeologische speerpunten in West-Friesland

15 maart, Warder, Historische vereniging Warder, De archeologie van de Westfriese Omringdijk en Hoornse Hop

12 april, Historische vereniging Twisca, Twisk. Archeologie in West-Friesland

Afb. 31 Archeologe Marlijn Kossen documenteert het profiel van de teen van de Klamdijk in Schardam, 18 september 2014.

21 november, Den Haag (Reuvsdagen). Topvondsten: Wormspijkerpalen uit Medemblik, de paalworm als aanstichter van de Monumentenwet

11 december, Inspiratiesessie De Westfriese Omringdijk als verbeelding van het Erfgoed, Botterwerf Hoorn

Dieuwertje Duijn

1 mei, Historische Vereniging Obdam-Hensbroek, onderwerp: Onderzoek stolpboerderijen West-Friesland

19 mei, Historische Vereniging Heiloo, onderwerp: Onderzoek stolpboerderijen West-Friesland

30 oktober, Amersfoort, NOaA-dag, thema: combinatie bouwhistorie en archeologie, onderwerp: Onderzoek stolpboerderijen West-Friesland

8 december, Presentatie rapportage Binnenwijzend 100, Westwoud, onderwerp: Onderzoek Binnenwijzend 100

Carla Soonius

30 januari, Archeologisch museum de Vleeshal in Haarlem, lezing over het Neolithicum in de Kop van Noord-Holland en West-Friesland, 35 bezoekers

9 februari, Poldermuseum Andijk. Lezing over landschap en bewoning in Andijk

13 november, Heerhugowaard, lezing over Archeologie in de Westfriisaweg

Josje van Leeuwen

28 maart, lezing Middeleeuws Medemblik, SOJA 2014, UvA, Amsterdam

11 april, lezing Middeleeuws Medemblik i.k.v. afstuderen UvA, Amsterdam

26 juni, lezing Middeleeuws Medemblik (uitgebreide versie), Kasteel Radboud, Medemblik

1 juli, lezing Middeleeuws Medemblik, gemeentehuis Medemblik, Wognum

Christiaan Schrickx

17 april, lezing opgraving Paktuinen, Vereniging Oud Enkhuizen

25 oktober, presentatie Informatiefolder opgraving Enkhuizen Paktuinen, Dag van de Westfrieze Archeologie, Berkhout

Afb. 32 Tijdens het onderzoek op het Breed 22-24 in Hoorn werd een bijzondere vondst gedaan: een bijna complete kaarsentrekbak voor het maken van kaarsen uit de periode 1525-1550.

Bijlage 4

Lijst van verschenen WAR-rapporten

WAR 58: Schrickx, C.P., 2014: Vier eeuwen wonen op de hoek van de Westerstraat en de Davidstraat. Archeologisch onderzoek op de percelen Westerstraat 222 en Davidstraat 1 in Enkhuizen.

WAR 60: Gerritsen, S. & C.P. Schrickx, 2014: Kringgreppels rond De Leeuwenhalm. Archeologisch onderzoek naar resten uit de Bronstijd, Middeleeuwen en Nieuwe Tijd op het terrein van het oude Postkantoor (Hoofdstraat 17-19 en 23-29) in Bovenkarspel, gemeente Stede Broec.

WAR 61: Leeuwen, J. van, 2014: Middeleeuws Medemblik: een centrum in de periferie. Archeologisch onderzoek naar de (vroeg)middeleeuwse handelsnederzetting en het oudste regionale centrum van West-Friesland in de periode 675-1289 (Master-scriptie UvA).

WAR 62: Gerritsen, S. & D.M. Duijn, 2014: Een middeleeuwse terp onder een 17de-eeuwse stolp. Bouwhistorisch en archeologisch onderzoek aan de Oostwouder Dorpsstraat 69 in Oostwoud, gemeente Medemblik.

WAR 63: Schrickx, C.P., 2014: Een 16de-eeuwse muur tussen de Hoofdtoren en de Westerpoort. Archeologische begeleiding van de vervanging van de kademuur van het Stenen Hoofd in Hoorn, gemeente Hoorn.

WAR 64: Gerritsen, S., 2014: Eerste fase inventariserend onderzoek (d.m.v. proefsleuven) aan Westeinde 62, gemeente Enkhuizen.

WAR 65: Duijn, D.M., 2014: "een pakhuys, het zijn koornsolders". Multidisciplinair onderzoek naar het pakhuis Paktuinen 12 in Enkhuizen, gemeente Enkhuizen.

WAR 66: Gerritsen, S. & D.M. Duijn, 2014: Bronstijd greppels en een middeleeuwse huisterp. Inventariserend en aanvullend archeologisch onderzoek aan Westeinde 107, gemeente Enkhuizen.

WAR 67: Gerritsen, S., 2014: Ontgonnen, opgehoogd en bewoond. Archeologisch onderzoek naar een middeleeuwse terp en een stolpboerderij aan de Spanbroekerweg 120 in Spanbroek, gemeente Opmeer.

WAR 68: Dijn, D.M., 2014: Eenvoudige huizen langs een gracht. Archeologisch onderzoek op de hoek van de Wortelmarkt en het Verlaat in Enkhuizen, gemeente Enkhuizen.

WAR 69: Bartels, M. & B. van Sprew, 2014: Een spiegel van water, dijk en land. Archeologisch bureauonderzoek ten behoeve van de Milieueffectrapportage (MER) van de dijkversterking Hoorn-Amsterdam.

WAR 70: Duijn, D.M., 2014: Vier eeuwen vierkant langs de Wijzend. Archeologisch, bouwhistorisch, dendrochronologisch en historisch onderzoek naar een stolpboerderij aan de Binnenwijzend 100, gemeente Drechterland.

WAR 71: Gerritsen, S., 2014: Inventariserend archeologisch onderzoek door middel van proefsleuven en boringen aan de Streekweg 269-275 in Hoogkarspel, gemeente Drechterland.

WAR 72: Duijn, D.M. & C.P. Schrickx, 2014: Tussen Breedstraat en Oosterhaven. Archeologisch onderzoek tijdens rioolwerkzaamheden in de Oosterhavenstraat en aangrenzende stegen in Enkhuizen, gemeente Enkhuizen.

WAR 73: Leeuwen, J. van, C.M. Soonius & S. Gerritsen, 2014: De Groetpolder in Winkel, gemeente Hollands Kroon. Een archeologisch bureauonderzoek.

WAR 75: Duijn, D.M., 2014: De geschutselder van de "Suiderpoort". Archeologisch onderzoek in de kelder van de Drommedaris in Enkhuizen, gemeente Enkhuizen.

WAR 67: Verduin, J.T., 2014: Streekweg 289-293, Hoogkarspel, gemeente Drechterland. Een archeologisch bureauonderzoek.

WAR 77: Gerritsen, S., 2014: Kringen op de bodem van de berging. Resultaten van het archeologisch onderzoek binnen de plangebieden Blokdijk, Burg. J. Zijpweg (gem. Drechterland) en Kooiland (gem. Medemblik) in West-Friesland.

Afb. 33 Het team van archeologen, vrijwilligers en studenten die meehielpen aan de Dag van de Westfriese Archeologie, 25 oktober 2014.

Afbeeldingen omslag:

(voorkant) Zie afbeelding 9.

(links) Uit een vondstrijke greppel kwam dit aardewerken bakje uit de Late Bronstijd, onderzoek Burg. J. Zijpweg, gemeente Drechterland. Het onderzoek is in 2014 gepubliceerd.

(rechts) Een bijzondere vondst van het Bagijnhof in Medemblik was dit majolicabord met het opschrift "Christus", dat in verband kan worden gebracht met het klooster dat hier in de Late Middeleeuwen stond.

